

Յ Է Լ Է Ք

Մ Ո Ւ Ս Ս Ե Վ Վ Է Ր

ՐԻՍԱԼԷՅԻ ԻԼՄԻՅԷ, ԷՏԷՊԻՅԷ, ՍԱՆԱԻՅԷ, ԹԻԻՃՃԱՐԻՅԷ, ՇԻՔԵԱԵԷ ՎԷ
ՄԷՊԱՇԻՍԻ ՄԻԻՖԻԻՏԷՅԻ ՍԱԻՐԷ

ՄԻԼԼԷԹԻՄԻՉՏԷ ԳՐԱԱԹ

Սեփիզինճի Գիւսիսեհեհն skilant (սա. 127)

Գ, Աման . . . օ իրթիքեապը ա-
ման. պու սարի իլլէթ, էքսէր զէն-
կինլէրիմիզէ, վէ տէ գանլարնա ճան-
լարնա եանլըպ կէթմէքտէ օլան
պիր մէքրուհ խասթալըգ տըր. ճան-
լարը փարաեա, վէ փարա ճանլարը-
նա էօյլէ պիր եամլըմըշ տըր քի,
զանն էաէրսին փարա իլլէ պէրապէր
ճանլարը տա չըգաճադ տըր կիպի,
էն առի տտէմլէրին եամփառեաճա-
ղը, վէ պաեաղը խաղգ էֆրաալընըն
պիլէ իհթիեաթ վէ ալ ու հիճապ
թաշըեաճաղը սըրալարաա տաիի,
պու աէօլլէթլիլէր հէր քիւչիւքլիւյիւ
պիլա իաղա եամփառաա տըրլար. վայ
. . . օ պիր ուֆադ փարալարա վայ.
վայ. . . քէսէտէ գալընաա հայսի-
եէթսիլլէք տէրէճէսի նէրէլէրէ գա-
տար վարըր խէ վարսըն տէեէն զէն-
կինլէրիմիզէ վայ. . . պէօյլէլէրի տէյիլ
միլլէթլիլէ սըֆաթընտան, ինսանլըգ

սիւքլէնտէն տաիսի տեըըպ տա, խամինի
ճիամինի օգուճաճադ, վէ վէֆաթըն-
տան սօնրա մէզար թաշընա իպլէ-
թի ալէմ իշուն շու պէյթի եաղմադ
չօգ . . . չօգ վէ չօգ . . . հագղը
տըր:

Պու զաք sonu եաւաքը,
Ամա' էամի իճթիւա.
Չունի հէման հան աքսը,
Ճէմ էքմէի իշուն փարա:
Փարա սէեու հէր լահգէ,
էքսի էամիւնիւ ճէսա.
Լա'. . . քեար էքմէի էամի,
Նէ' փարա նէ' սէ լիւա:
Գալպէն մաղմում միւլէսէր,
Կէյսի բուգ ու ճէպ գարա.
Հայըճ . . . օլսու պիլսէր,
Պիւքիւն էամիւ պէր հէվա:
Շիմսի նիճէ' գըս գըվրադ,
Սըղսը պու ահգէր գապրա,
Խամին ճիամին իւպու խաւ,
Մահվ էյլէի սէրափա:

Գ. իշթէ կէլաիք միւքէրրէր ճին-
նէթէ. . . սէֆահաթ մէճպուրլարնա

սիւալ էտէր իսէն՝ ալաճաղըն ճէվապ, օգուճագ իչուն վաղթըմըղ հօգ տուր սէօղիւ տիր. նէ տիր վաղթթլարընըն օլմատըղը տէր իսէն, եւ թավլա, եւ քեաղըտ, վէ եախօտ տիկէր պիր օ- եունտան պաշ դալտըրամամագըղ- տըր. տօսթում պունու հէր քէս տէ պիլիր քի, վաղթթ՝ եալընըղ գրաաթ իչուն հօգ տուր. սանըրսըն քի, պաշ- գա տիրլիւ հէր շէյ իչուն, ապէսէ կի- տէն վաղթթ, վաղթթ տէյիլ տիր. զա- ղէթանա քիթապա վէրիլէճէք փաբա հօգ տուր. զանն էտէրսին քի օեու- նա, դումարա, իչլիսէ վէ հէր նէվի սէֆահաթա սարֆ օլունան օն, էլլի, եիւզ, վէ տահա զիւտէ միսիլէրի փարա տէյիլ տիր.

Արթըղ պու միսիլլուէրին մաղար- րաթլարը, եալընըղ քէնտիլէրինէ, սա- տէճէ ֆամիլեալարընա, վէ անճագ միլլէթլէրինէ օլմասըպ, ումում ինսան ճինսինէ, մէտէնիսէթէ, վէ թէգատ- տիւմ գաղիսէյի էհէմմինէ տօգունուր պիր մաղարրաթը սարիա իտուլինի հէր քէսին նաղարը արգգաթընա ի- հալէ իլէ, միւսթէհագգ օլտուղլարը սըֆաթըն տախի, լիսանը ամմէ իլէ թաեիլինի միւնասիպ ատտ էտէրիմ:

Կէլէլիմ քի թաատատ էթտիլիմիզ ատէմէր, մէսլէքլէրինին չիրքիլիլինի էլպէթտէ քի իթիրաֆ էթմէսէճէք- լէր տիր եւ. աճապա շու ահվալը մէզմումէլէրինի էօրթիւպ պասթըր- մագ իւզրէ, նէ պիչիմ գուլլանըրլար տէեու սիւալ էտէր իսէն, քնաքանը- մըղը խաթըրա կէթիր. էօղիւրլէրի պէհանէլէրի թըպգը «Եկն՝ Յովհան- նէս եւ.» կիպի, հէր պիրիսինէ պիր դուլպ թագըպ տա, էֆքեարլարընը սալահա, վէ քէնտիլէրինի սէլամէթէ

չըգարմագ չապտընտան իպարէթ տիր, չէօլէքի:

Սօրարսան, պաղի քէրրէ տէ սօր- մատան, քիթապ վէ զաղէթա միւ- թալէասընը սէվէր օլուրլար. լաքին հանկիսինի օգուճալը տէեէրէք հէր պիրիսինէ պիր էօղը պուլուրլար:

Սէն տէ քի «Մասիս վար տըր» «ատամ սէն տէ օ տա զաղէթա մը տըր, պիր եիւզիւ բիւա վէ միւտա- հանէ, վէ տիկէր եիւզիւ հաֆթալար- տան սօնրա էճնէպի զաղէթալարըն- տան օլունմուշ թէրճէմէ իլէ տօլտու- րուլուր, պունտան նէ իսթիֆատէ օ- լունուր» ճէվապը ալըրսըն:

«Հէր շէյի խօտ պէ խօտ, վէ էյիպ պիւլմէտէն սէօլէսէն իսթէր իսէն Մանզումէ ալ» տէեու թէքրար էյլէ. «ատամ» նէ տէեօրսուն, օ տա էօմ- րիւնտէ խաթըր կէօնիւլ պիլմէզ. տօսթ տիւլման հիսապ էթմէզ, լասթ կէլէնէ աֆաթլար աթըշտըրըր կի- տէր. պէնիմ էնանիսէթ տիլիէսէճէք վաղթթիմ հօգ տուր» սէօղիւնիւ տու- եարսըն:

«Օ գատար տիր տօղրուլուգ ին- սան օղլունա եարամագ տէեէնլէր թէրճէմանը էֆքեար ալըեօրլար սէն- տէ օնտան ալ» տէր իսէն, պունա տա նէ ճէվապ վէրիւ իսէ պէեէնիւսին. «ճանըմ օ տա չարչաֆ գատար պիր շէյ, օգուճա իլէ պիթմէզ, վէ ատա- մա օսանճ կէթիրիւ, հէմ տէ օնուն իչուն հէր պիրիսի պիր շէյ սէօլէեօր — տէվէսէ տէմիշլէր քի էնիշ մի էյի եօղուշ մու տէեու տէ, տիւզ պաշը- նա մը երգըլտը — տէմիշ. նէմէ կէ- րէք տիր քի օ զաղէթանը ալաբըմ» ճէվապը վէրիւ:

«Շունուն պունուն սէօղիւ պէհա-

նէ, աննատըմ քի պիւտիւքիւյիւնիւ սէպէպ թուրթանորսուն, էօյլէ իսէ Հայրենիք ալ. իշթէ հէմ գըթասը ուփագ հէմ տէ փահասը ուճուզ միւֆիտ պիր զազէթա տըր» տէմէնտէ իսէ. «էօֆ . . . օ տա զազէթա մը տըր, պիր եիւզիւ էյլան, եարըսը բօման, նասըլ օլսա պիր տէ յօրոռաժ պուլունուր, վէ պագը գալան եէրի տէ, պիր գաչ սէօզ իլէ տօլար գուրթուլուր. քեաղըտը ֆէնա, եաղըսը օգունմազ. ամմա ուճուզ իմիշ — ուճուզ էթին մանճասը եէնմէզ — տէմիշէր. պունու ալըպ տա նէյնէմէլի» ճէվապը էշիտէճէքսին:

«Էյ պէն սանա նէ տէեէեիմ չըգըրըճը Պէքիր տէյիլիմ քի խթէտիլին կիպի պիր զազէթա չէվիլէեիմ, «Լոյս վար, գըթասը օրթա, պահսլարը տա էլ վէրիշլի ամմա, ազգային տիր ծնտան ալըր մը սըն» տէեու սէօյլէ. պէնի զէվգլէնիբօրմուսուն տէեէրէք պաշրնա գըեամէթ եաղտըրտըրը կիւն տիւր. վէ էշիտէճէյին սէօզ իսէ «օ հաֆթատա իքի տէֆա չըգար գաւառական, վէ սըրֆ ազգային պիր թեթ տիր. պիր թագըմ էսքի բիւսկիւ ազգային սէօզլէրի հավաաիս տէեու օգումսեա մէճպուր օլան գաւառացի եէրինէ մի գօեօրսուն» բէստիյէսինտէն իպարէթ տիր:

Եանըլ տա տէ քի «ճիւմա էրթէսի կիւնլէրի տէ զաւեշտակասն տըր. իշթէ փաղար կիւնլէրի օգուր կիւզէլճէ էյլէնիթսին» տէեու. պագալըմ կիւլէճէք էյլէնէճէք վազթիմ վար մը. վար իշինէ կիթ պէնիմ էօյլէ չէյլէրէ եիւրէյիմ եօգ տուր» տէյէճէյինտէ, վէ փաղար կիւնլէրի իսէ, գաղինօլարտա եախօտ մէյխանէլէր պուճաղընտա քեաղըտ չէքէճէյինտէ շիւպհէն օլմասըն:

(Մարգարի սօնրա)

Ա.ՔՍԻ ԹԵՍՍՏՏԻԹ

Աճէմ շահը պիւտիւք Ապպաս կիւնիւն պիրիսինտէ ալէլ սապահ ալա կիթմէքտէ իքէն, գարշըսընա իլք տէֆա պիր քէօյլիւ չըգար:

Պու առէմին էշքեալը օ գատար պօզուգ, վէ եիւզիւ օ տէրէճէ սօվուգ իմիշ քի, շահըն աթը պիրտէն պիրէ իւրքիւպ շախանարագ իւզէրինտէն գալտըրըպ աթմասընա գըլ գալմըշ իսէ տէ, ալիւլ աճէլէ եալէրլէրի եէթիշիպ զապթ էթմէքլէ, կիւճ հալ Շահը սէլամէթճէ գուրթարըրլար:

Շահ հաղրէթլէրի պու թէսատաիւֆիւ ֆէնաեա համլ էտէրէք, քէօյլիւնիւն գաթլինի էմր էտէր. պիշարէ առէմ իզհարը ֆէրեատ իլէ գաթլիւնին սէպէպլինի սիւալ էթմէտէ. «պիլմէեօրմուսուն տէր Շահ. մէվթինէ սէպէպ օլան շու սէնին պօզուգ չէհըն տիր. պու կիւն իլք տէֆա օլարագ ծնու կէօրտիւմ, իշթէ ազ գալտը քի, աթտան տիւշիւեօր իտիմ»:

«Թէէսիւֆ էտէրիմ Շահըմ տէր քէօյլիւ, պէնտէ պու սապահ իլք տէֆա սիղին նուր ճէմալինիղի կէօրտիւմ . . . կէօրտիւմ ամմա նէ ֆաիտէ. պէնիմ իշուն սիղտէն զիեատէ պէտթէրին օլտու. նիշուն քի պէնիմ լէհէմ, անճագ սիղի աթտան տիւշիւրմէյէ սէպէպ օլմագտա իտի, լաքին սիղինքի պէնիմ ճանըմը ճէսէտտէն աեըրմագտա տըր»:

Շահ պու հագգըլ վէ հաղըր ճէվապտան խօշնուտ օլարագ, քէօյլիւնիւն էօմիւնիւ պաղըշլատըգտան պաշգա, պիր թագըմտա աթիլէ իհսան էթմիշ իտույի մէրվի տիր:

ղազէսնաք, վէ արէշի վահէթլէ մէմու-
կէօզլէրինի պիր դարար էթրաֆա կէզ-
տիրէրէք, պիր խաֆիֆ սէս տախի տույ-
սա հէման գուլազլարընը տիքէր, խայֆ
վէ իւրքիւնթիւնէ տիւշէր, չէհրէսի սու-
կուն վէ զապուն, վէ պուրուշուգ երւզ-
լէրինտէ խէ, գատիւ՝ սիեահ սիեահ
գայկը վէ թասա մէրսում տուր: Սուս
փուս տուրուպ ինէր, գալպինտէն տէ-
րին տէրին ահուզար էտէր, վէ պաղընը
տէլմէքտէ օլան իզթիրապը գալպինի
քէթմանէ խէ, իզհարը տճզ, վէ էն լէզիզ
թաամլարտան պիլէ իբրահ էտէր կիտէր:

«Օղուլլարը՝ քէնտիսինէ իւմիտպիսը օլ-
մատըգտան մախտա, անլէրի միւճիպի
տէհէթ պիրէր ատուի էքսէր էթմէքտէ,
միւտտէթի էօմիւնտէ պիր լահզէ պիլէ
խթիրահաթ երւզիւ կէօրէմէմէքտէ, վէ
նէֆսինի խէ, խայֆ էթտիյի ատէմլէրին
գանընը տէօքմէքլէ մուհաֆազա էյլէ-
մէքտէ տիր. չաչըն ատէմ՝ աննամազ
քի, էմիլէթի գալպ էթտիյի մէրհամէթ-
սիզլէք, պիր կիւն օլմազ խէ տիկէր կիւն
քէնտիսինի միւթլազա հէլաք էտէճէք,
վէ քէնտիսի գատար միւվէսվիս օլան
էթպասաընըն պիրիսի, պուլ կիպի գու-
լուքեարըն էլինտէն տիւնեանը գուր-
թարմազ ազմ ու զայրէթինէ տիւշէճէք
տիր:

«Աննա պէն՝ իլահլարտան գօրգարըմ.
հէր նէ տախի չէքսէմ երինէ անլէրին իւ-
զէրիմէ նատալ էթմիշ օլտուզու մէլիքէ
խարազը ֆարթը սատաղաթ գըլմագտան
տուր օլմամ. վէ անըն էօմիւնտէ գըյմագ-
տան, ետիստ նէֆսինի վէգաեէտէ գու-
սուր էթմէքտէն խէ, քէնտի էլինտէն
հէլաքընը էվլա թուլթարըմ. լաքին սէն
Տէլէմազ՝ օլմանաքի օնա իւլիսին ֆէր-
զէնտիւմ տէեէսին. չուքի իւլիսին ի-
թաիէեէ տվտէթինտէ, ճէսիւմ պիր մէս-
լազ իթա իլէ, սէնի թախիսէ մէճալուր
օլմտը իւմիտինէ մէպնի, հապսէ իլգա
էտէճէյի պի իլթիպահ տըր: —

«Տիւրուսա միւվասալաթըմըգտա, Նար-
բալըն նատիհաթընա իթթիպա, վէ ճէ-
միյի իֆատէլէրինին սըհէթ ու խապէ-
թինէ քէսպի իթթիլա էյլէտիւմ. աննա-

եամազըտըմ քի, նատըլ օլուպ տա պիր
ատէմ քէնտի քէնտինի Պիգմալիօն տէրէ-
ճէսինտէ տիւշարը սէֆալէթ էտէ պիլիւր
տէեու:

«Պու կիպի տէհէթալուտ, վէ պէնիւմ
իչուն նամէշուտ օլան մէնգարէեէ իպ-
րազը թահայեիւր էտէրէք, քէնտի քէն-
տիւմ, իլթէ նէֆսինի մէսուտ գըլմագ
սզմինտէ պուլունան պիր ատէմ տէր ի-
տիւմ. սէատէթէ մուվաֆիպագ օլա պիլմէ-
նին թարիգի տէ, սէրվէթ, վէ իսթիպ-
աատ իւզրէ իճրայը հիւքիւմէթ տիր տէեու
թաամիւմ էթմիշ, վէ էկէրչի քիւլիւ միւ-
րատընա նալ օլա պիլմիւ խէ տէ, հայ-
ֆա քի, օ՝ սէրվէթ վէ հիւքիւմէթ իչին-
տէ տախի երինէ սէֆալէթ չէքմէքտէ տիր.
էյէր պէնիւմ ագալմէճէ օլտուզում կիպի,
քէնտիսի տէ չօպան օլմուշ օլա իտի,
մէսուտ օլտաղընտա, վէ պիլա իզթիրա-
պը գալպ, վէ սէյֆ ու զէհիրտէն պիլա
խալֆ, սէֆաի բուսթաիեի կէօնէնէճէ-
յինտէ չիւրհէ եօգ իտի. էպնաի պէշէրի
սէվէր, վէ քէնտիսի տէ անլէրին թէվէճ-
ճիւհիւնիւ ճէլա էտէր իտի:

«Նէֆսի իչուն գուլ կիպի ֆաիտէսիզ,
վէ տօգուլմազա պիլէ ճէսարէթ էտէմէզ
իտուլի չիւրհէսիզ պուլունան սէրվէթի
ֆիրալտանա մալիք օլմանըպ, արզըն պէ-
րէքեաթընը սէրպէսթիյի հալ իլէ կէօնէ-
նէրէք, իհթիեաճաթը սահիհէտէն գա-
թան պիր չէյէ գարուրէթ չէքմէզ ի-
տի, պուլ գաթ՝ հէր պիր չէյի իճրատա
աճիզ օլուպ, եալընըզ հէվայը նէֆսի
վահէիեանէսինի թէրվիճէ սայ էտէր, վէ
պիր տիւզլիյէ քէնտիսինի չէքլա չէքիշտի-
րէն չէյէր, անճագ՝ թամա, մուխալֆէթ
վէ վէսվէսէ տիր. հէր քէսէ սահիպ կէօ-
րիւնիւր խէ տէ, պինէֆո քէնտիսինէ
պիլէ մալիք օլմանաքալ, չէտիտ արզուլա-
րը նիսպէթինճէ տէ ամիրի միւճալիւրի, վէ
միրի զազապը վար ըտը:

«Պիգմալիօն հագգընտա պուլ թէֆէք-
քիւրաթը, գաթընը կէօրմէեէրէք էտէր
տիւմ. նիչուն քի հիշ պիր քիմաէ շախսընը
կէօրէմէեիպ, ալէմ՝ եալընըզ նագարը
հէյպէթ վէ տէհէթ իլէ, բուզ ու չէպ
տէօրթ թարաֆընը պէքճիլէր գուշաթմըշ

օլան, վէ պիւթիւն խազինէսիցէ մէվ-
գուֆ կիպի գափանիք գալմը օլտուղու
տէրքեար պուլունան երեքսէք գուլէլէրի
սէյր էտէ պիլիւր խաի:

« Պու միւթիւթի մէլիք իլէ, օ՛ տէրէ-
ճէ լաթիֆ մէշրէպ, վէ հէր քէսէ միւլա-
գի, հալիմ, վէ ճիւմէ էճանիպի ըիւ-
եէթտէ, վէ իֆատէլէրինի իլթիֆաթլա
տիլնէմէքտէ միւթադաի, վէ մէլիքլէր-
տէն սէթր էտիլէն հազըգաթը, ինսան-
լարըն գալիլիտէն իիւրաճ պապիլիտէ զայ-
րէթլի օլան Սեսոստըր թաթպիգ էթմէմ-
տէ, քէնտի քէնտիմէ. Սեսոստըր պիւր
չէյտէն խազիֆ էթմէեիպ, վէ միւլիպի
վէհմ պիւր հալի տէ օլմատըղը միսիլու,
քէնտիսի տէ թէպատընա էվլաա մուա-
մէլէսինտէ պուլունուր խաի, տէտիմ. պու
խսէ հէր շէյտէն գորգար, վէ գորգաճագ
եէրի տէ վաւր. դիրա պու մէլիքի սիթէմ-
քեար մուհաֆըղլար իլէ մուհաթ օլան
միւթէասսիւր իւլ վուսուլ սէրայընտա
պիլէ տաիմ իւլ էվգաթ էօրֆիւլիւ էճէ-
լին թէհլիքէսի թահթընտա տըր. պիլ
աքս մէլիքի խայր խազ Սեսոստըր, քէնտի
խանէսինտէ, վէ էթրաֆընը գուլատան
աիլէսի իշինտէ պուլունան պիւր ըէտէր
միսիլու, իզտիհամ արասընտա տաթի
էմիլիէթի գալպ իւզըն պուլունմագտա
խաի:

« Պիգիալիօն՝ Տիւրոսլուլար իլէ օլան
իթթիֆագընտան տօլաեը իմտատա կէլ-
միշ օլան Գըպըրըս ալաեընըն ավտէթինէ
րուխսաթ վէրտի. վէ քէնտիսինին էն ա-
տի շէյլէրտէ պիլէ միւլէսվիս օլտուղու
ճիւլէթլէ, Նարբալ պու րուխսաթ տան
ֆուրսաթ կապ օլարադ, պէնի տէ օնլար
իլէ մաէն կէօնտէրտի:

« Սէհլի իւլ իսքեաթ, վէ պի գայտ
հիւքիւմտարանըն գուսուրու, մէքքեար
ու միւլիսիտ մահրէմլէրինէ էմիլիէթի
ամեանէ իլէ թէսլիմ օլմալարը տըր. պու-
նուն գուսուրու խաէ, պիլ աքս էհլիւրդ
օլանլարա ատէմի էմիլիէթի խաի. պիլա
րիւսա ըիւլէթի մէսալիհ էտէն ատիլ վէ
սալիհ զէվաթ ինթիխապընճա գաթան
մէհարէթի օլմատըղընտան, պիւր վագըթ-

տա խայրխազ գաթ կէօրմէմիշ տիր. նի-
չուն քի էյի ատէմլէր անըն կիպի ֆատիտ
մէլիքի պիւր վէճհլէ արամալլար. գալտը
քի թաթթա ճիւլիւսիւ կիւնիւնտէն իթի-
պարէն, օ՛ գատար ըիւսալար, ֆիթնէ-
քեարըղլար, վէ մէլիքիթ կէօսթէրիշի
ալթընտա սէթր օլունմուշ տէհէթլի ֆէ-
նալըղլար միւլահատէ էյլէմիշ խաի քի,
հէր քէսի ալէսսէվլիյէ մասքէլի տիրէր
զանն էթմէքտէ խաի. տիւնեա երեզիւն-
տէ սամիմի ֆագիլէթ եօգ տուր սանըր,
վէ պիւնաէն ալէյհ ալէմի նասը պիւր պի-
րինէ միւլապիհ տիրէր զէհապընտա պու-
լունուր խաի:

Պիւ հիլէպադ, վէ ըիւլէթթիսօր ատէմ
պուլունսընտա խաէ, պաշգալարը տա պուլուն-
տան կէրի գալմադ միւթալէասը իլէ սաիր
ատէմ արամադ իսթէմէպ տի. զէվաթը
խայրխազանը տաթի, մաալիւմ օլան
միւլիսիտէր կիպի ֆէնա, վէ անլէրտէն
զիւստէ խաին տիրէր զանն էթմէսին-
տէն նաշի, պուլնլարա անլէրտէն պէտ-
թէր նազարըյլա պագար խաի:

« Պանա կէլինճէ, Գըպըրըսլարա ըիւ-
ֆագաթ պիւրլէ մէլիքին շիւպհաթը ամի-
գէսինտէն իսթիլիսսը կէրիսան էյլէտիմ.
Նարբալ թանըլըրմ տա իքիմիլին էօմ
ըիւ տէ թէհլիքէեէ տիւլէր վէսվէսէսիլլէ
տիրտէր, վէ գարարըղ սապըրսըղըղ ի-
լէ սէֆէրիմիլէ ինթիլար էտէր խաի խաէ
տէ, մուխալիֆ րուզիկեարլար սէպէ-
պիլլէ թուլ միւտտէթ Տիւրոստա գալ-
միշ խաի:

« Էսնայը թէէլիսիւրիւմիւլտէ պիլ
ճիւլէ միլէլի մաարուֆէ ինտինտէ շէօհ-
րէթչիար օլան ֆիւնիկէլիլէրին ատէթլէ-
րինէ քէսպի իթթիլա էթմէքլէ իսթիֆա-
տէ էյլէտիմ. վէ մա մաֆիհի էթրաֆը
տէնիլ իլէ միւլաթ օլան պիւր ճէզիլէտէ
վագը, իշպուլ շէհրին լաթիֆ իւլ մէնզարէ
մէվգիլինէ հայրան օլուր խաիմ:

Սէվահլի գարիպէսինին ֆէվգ էլզաեէ
պէրէքէթի, վէ լէզիվ մէյվլէրի, վէ եէք
տիկէրէ մուլթապը կիպի կէօրիւնէն
սըգ սըգ գարիլլէ վէ շէհրլէրի, վէլ հա-
սըլ մէվասիմի լաթիֆէսի իլէ պիւր սէֆա-
պալըն ճան իլէ:

(Պագլիսի սօնրա)

ՀԻՆՏԼԻԼԵՐԻՆ ԷՕԼԻԻ ԵԱԳՄԱՍՐ

Հէր հէ գատար Խնկիւիզ հիւրիւմէ-
թինէ կէչէն հինա մէմալիքինտէ կիւն
պէ կիւն թէրք եթտիրիւմէքտէ պու-
լունմուշ իսէ տէ, օրալարտա տալսի
մուգատտէմա, վէ միւսթագիլ օլան
մահալլէրտէ իսէ հալէա, Հինտլիւէ-
րին էօլիւ եադմալարը ատէթի զարի-
պէսի միեանընտա, տուլ գարըլարը
տա սաղ սաղ, վէ պիլա իսղա գօճա-
սընըն աթէչինէ աթմալարը, ինսանըն
թիւլլէրինի իւրբէրթմէմէք միւմքին
տէյիլ տիր:

Եալընըզ էօլիւլէրի եադմագ ուսու-
լու, աճապա մէվթա թէաֆֆիւնիւ-
նիւն սըհհէթէ միւղիւր օլմասը էֆ-
քեարընա մէպնի մի տիր. Խայր՝ պու
զէհապ վէ հիսապ իլէ օլսա, մէզհէպ-
ճէ միւմանտաթ օլմատըգճա մաա-
լուր թութուլուրլար:

Եախօտ, թարաֆը հիւրիւմէթտէն
վաղ օլունմուշ պիր գաիտէեէ, վէ եա
տէ էվամիրի միւճպիրէեէ իմթիսալէն
մի տիր. տալա՝ օ տա տէյիլ. չուն
էօլէ օլմագ տա լեաղըմ կէլսէ, թահ-
թըզարուրէթտէ պուլունմուշ օլարագ
աեըպլանմաղլար:

Եա հէ տիր էօլլէ իսէ: Կիւնահլարա
մաղֆիրէթ պուլմագլըգ վէհամէթի-
նին ասարը միւտհիչէսի տիր. շէօլլէ
քի, պու եօլ իլէ կիւնահլարտան սիլի-
նիպ, վէ աիւրէթտէ ճէղատան գուր-
թուլուրլար իմիչ:

Էօլիւլէրին իհրագ էտիրմէսի ատէ-
թի, տուլ գատընլարըն տա գօճասը-
նըն մէվթասը իլէ պէրապէր տիրի
տիրի աթէչէ աթըլմասը եանընտա
պիր շէյ աէմէք տէյիլ տիր:

Պու խուսուսուս հիքեաեէսի պիլէ
ինսանը տիւչարը տէհչէթի պէղաեէթ

էտէր օլտուղու հալտէ, եա ալըշմա-
եան կէօլլէրին պէօլլէ պիր ահվալը
վահչիեանէեի րէէյ էլ այն միւշահա-
տէ էթմէսի, աճապա հէ հալլէ կի-
րիֆթար էտէր:

Վէ պու վահչէթէնկիւզ հալին պիր
իթիգատը պաթըլիլէեէ մէպնի օլտու-
ղու, եանի կօեա պիր ատէմին թէք-
միլ վիճուտինտէ ՅՅ միլիօն գըլ օլ-
տուղու ճիհէթլէ, պիր տուլ գատըն
գօճասընըն ճէնագէսի իլէ պէրապէր
սաղ սաղ եանար իսէ, սէմատա անըն
իլէ մահէն օ գատար սէնէ եաշար օլ-
մասը զէհապընա միւսթէնէա պու-
լունտուղու աննաշըլըր իսէ, եըլտըզ-
լարա տէկին քէչֆէ միւգթէտիր պու-
լունան ագլը ֆիքրի, պաթըլ իթիգա-
թըն սօն տէրէճէլէրէ գատար թախ-
տիլ վէ թէչվիլ էտէր օլտուղունտա
չիւպհէ գալըր մը:

Հինա տէ պիր էվլի երքէք վէֆաթ
էտինճէ, հէման Պրահմիլէր զէվճէ-
սինէ վարըպ իքի շէյ թէքլիֆ էտէր-
լէր. եա սաշլարընը գաղըտըպ միւտ-
տէթի էօմիւնտէ մէթրուք, վէ մէր-
տուտ պիր քէօլլէտէ պէրլէմէք, եա
տէ մէվթասը եանաճագ օլան գօճա-
սընըն եանընա աթըլը վէրմէք. պու
իքիտէն հանկիսինի իսթիեար էտէր
իսէ, անըն իճրասընա թէչէպպիւս
էտիլիր:

Նագլ օլունուր քի, տահա չօղ սէնէ
միւրիւր էթմէեէն էտիւր Շահընըն
մէվթասը եանտըղը կիւն, պիւթիւն
սէյրէ չըգան մէմլէքէթլի միւվաճէ-
հէսինտէ Ահնէֆէրէ տէ գատըն եան-
մըշ, վէ պունլարտան նըսֆը գատա-
րը Շահըն հարէմլէրի իմիչ:

Մր. Գամպիլ պիր տուլ գատընըն
գօճասընըն եանմագատ օլտուղու ա-

թէշ պաշտնատ, գուլագլարնտան քիւրէյէրնի, վէ պոյնտնտան տիգիսինի չըդարապ, հատիկեար մագամինտա սէվկիւլիւլէրինէ վէրէրէք, պիւրիզա գօճասընըն մէվթասընա պաղլանմագ տա, վէ պէրապէրճէ եանմաեա հազըրլանմագ տա օլտուզունու, վէ օղլունուն իսէ, էլինտէ մոշալա օլարագ, էօլմիւշ բէտէրինին սաղ վալիտէսի իլէ եանաճագ օլտուզու տա թէշի թուլթուշտուրտուզունու, վէ մէրհամէթմէն պիպէհրէ, վէ զալլմ խատէմէյէրին իսէ, էլլէրինէ անագլարընա չէօքմէք, վէ գօլայճա աթէշ իլինէ կէօմիւպ գըմըլտամագ էթմէք իւզրէ, օթ տէմէթլէրինին պաղլարընը պիշտղլանարագ եայմագ տա օլտուգլարընը կէօղլէրի իլէ կէօրմիւշ օլտուզունու եազմըշ տըր:

Պու զաթմք ըրիւայէթ ինտէ, աճաիպի շունտա տըր քի տէեօր. աթէշ թէմամ քէսպի չիտաէթ էտիպ տէ ինտանլարըն ճաիր ճաիր եանմաեա, վէ ճիյէր տէլիճի սէսլէր չըդարմաեա պաշլամալարընտա, իզտիհամին էլ չըրըրպ վէլ վէլէյի մէսէրրէթի սըշա չըդարմալարընը իլիտէն առէմ, քէնաիտինի ճէհէննէմ կիրտապընըն իւսթ պաշընտանըմ զանն էթմէմէք, վէ տէհէթլի տիտրէմէլէր իլէ սէրտէն կէչմէմէք գապիլ տէյիլ տիր:

Իչպու հիքեաեաթը միւսհիշէի օղունեանլարըն, տիւշարը տէհէթի աղիմէ օլաճագլարը, վէ պու առէմլէրին եիւրէքլէրի նէ տէրէճէ թաշ թէմուր, վէ զամիր ու վիճաանլարը քէօր իմիշ տէեէրէք հայրէթտէ գալաճագլարը թապիլի տիր:

Եվվէթ պու միսիլու ահվալը զարիպէյի տիւլուզան, տէյիլ եալընըլ

ինտանլարա, պէլքի տույկուլու հայվանլարա պիլէ աօգունուր. լաքին «աշըշմըշ գուսուրմուշսան պէսնէր ճիր» տարպը մէսէլինի խաթըրա կէթիրի, վէ ճէլլատլարըն պիր թավուգ քէսէրճէսինէ, սանաաթլարը պիւլա իաղա ինտան պաշը ֆըրլաթմագ օլտուզունու, Գաոսապլարըն օ պիւշարէ հայվանլարը թըրփան իլէ օթ պիչէր կիպի աօղըմմագ տա պուլունտուզունու, վէ սարիգլէրին զասիպլէրին մալ թաաուր իլուն, վէ նիչէ վահիլէրին տաթի պիւթիւն կիւն պիր պօշ, վէ մահալիղ սէսլէպլէր իլէ, ինտանլարը պիրէր սէրչէ գապիլինտէն օլարագ, հէր պիրիտի պիր թարզը ճանվէրանէ իլէ գաթլ վէ հէլաք էտէր օլտուգլարընը տիւշիւնիւր իսէք, Հինտիլլէրին տէ պէօյլէ պիր հալը տէհէթ իլթիմալէ կէօղլէրի, վէ եիւրէքլէրի ալըշմագլա, հիւ պիր թէսիր հիսա էտէմէտիքտէն պաշգա, իթիգատլարը իճապընտան օլարագ պիւարս ճան գուրթարտըգ տէեու մէսլուր վէ իսէնտան տա օլա կէլմէլէրի, պէօյիւք պիր չէյ տանըլմագ:

Հէլէ մանէվի չէյլէրտէ սաղ սաղ առէմ էօլաիւրմէք ալըշըգլըշընը, նէ գատար, վէ հանկի չէյտէ իսթէրսինպու խուսուս օ տէրէճէ քէսպի քէսրէթ էթմիշ տիր քի, ինտանլարըն պիւեիւք գըմը պիրէր գաթիլի մանէվի տիրէր տէնաէ ճալիլ իքէն, պու գաթիլիլլէրին տէրէճէյի էհէմմիսէթի, ալըշմըշ օլան կէօղ վէ եիւրէքլէրէ լա մէսապէսինտէ կէլիեօր:

Պունու իսպաթ իչիւն, մէսէլէի քէնտի իւղէրիմիղէ ալըպ տա ուզաղա կիթմէյէ. վէ պաշգա չէյլէրտէն տէլիլ կէօթէրմէյէ հաճաթ մէսս էթմէգ.

միլլէթիմիդ իշխնտէ զազէթաճըլարըն հալինի թէֆթիշ իտէրիսէք. մէվզուի պահսըմըզ օլան մանէվի գաթիլիք-լէրին էնվաինի սէյր էտէճէյիմիզտէ չէքք ու շիւպհէ եօգ տուր:

ԻԹԹԻՀԱՏԸ ՊԵՇԵՐԻՅԷ

Սեֆիզինճի Գիւսիսէսէն Տեյալ (սա. 125)

ՊԻՐԻՆՃԻ ՊԱՊ

ՄԱԳՍՍ

Ինսանլար՝ պէր միւզթէզայը հիք-մէթի Բապպանիյէ եէքտիկէրէ թէ-ավվին, վէ իշթիրաք էտէրէք պիր-լիքտէ եաշամանա հէմ միւհթաճ վէ հէմ տէ մէճպուր օլտուգլարը հալտէ, օլ սիւրէթլէ եաշամալարը տախի մութլագա քէնտի արալարընտա պիր իթթիհատը գավիյէ, վէ էսասիյէնէ միւթէվագգըֆ տըր:

Հէր գավմ, հէր ինսան, վէ տէ հէր միլլէթին քէնտի հէմինսի իլէ միւթ-թէհիտ օլմասը էհէմմիկէթինի, ան-տէն հուսուլա կէլէճէք մուհասէնա-թը քիւլլիւնէնին թէպէյեիւն էտէ-ճէլինէ, վէ պէչէրիկէթ խաթիեա-թըյլա տիւշար օլա կէլտիլիմիդ իզ-թիրապը պի հիսապըն ճինսիմիզտէն չարէյի ինտիֆաի իսէ, անճագ՝ իթ-թիհատ վէ իթթիֆագ գազիկէյի է-հէմմի իտույլինէ պինաէն, վէ մագսա-տը աճիզանէմիլ իսէ, մին զայրը հա-տին վաթանտաշլարըմըզա պիր խըտ-մէթի նաֆաատէ պուլունմագ արզու-սինտէն, վէ պինաէն ալէյհ խուսու-սու մէպհուսուն թէվզիհ վէ թէվսի-րլինտէն իպարէթ պուլունտուղունա նազարէն, էրպապը միւթալէանըն քէյֆիկէթի օ հօգթայը նազարտան թահթը մուհաքէմէնէ ալմասընը, վէ

մէպահիսի աթիյէնի տիգգաթլա միւ-թալէա պուեուրմասընը լիճա է-տէրիմ:

ՖԱՍԼԸ ԷՎՎԷԼ

Ճինսի ինսանըն ալէմտէ նէ՝ սիւրէթլէ իմրարը էվգաթ էթմէքտէ օլմասը, վէ անասըրը արպաա ինտինտէ նէ վէճհէ վաթի պուլունմասը:

Ինսանլար սիւրէթի մաալիւմէ իլէ վիճուտէ կէլտիլինտէ, թէպէիւլէրի իշուն փէք չօգ չէյլէրէ իհթիեաճլարը օլտուղու կիպի, պիր թարիգի մէ-տէնիկէթտէ եաշամալարը զըմնտա տախի, իւլում ու ֆիւնուն թահսիլինէ միւհթաճ օլտուգլարը պէտիհի տիր:

Պու սէպէպլէ, քիւրրէյի զէմինտէ պուլունտուգլարը միւտտէթճէ, հիշ պիրիսինին էյեամը իսթիրահաթ իլէ իմրարը էվգաթ էթմէքտէ օլտուղու-նա ինսանլամազ:

Նիշուն քի պալեատէ եազտըղըմըզ իքի նէվի իհթիեաճաթա, թէվսիյի միլք, վէ ճէմի յէրվէթ խահիշի թա-պիյիսի տէ ինզըմամ էթտիքճէ, րա-հաթսըղըզլար տախի չար ճանիպլէ-րինի իհաթա էտէր քի, քիւլլիւ մագ-սատ ու էվհամլէրի եիւզիւնտէն պու-րահաթսըղըզլարը չէքէր կիտէր օլ-տուգլարը տէրքեսար տըր:

Մէսէլա՝ պիր ֆագըրըն արզուսու զէնկինիք օլտուղու հալտէ, եա զէն-կինին արզուսի նէ օլա պիլմէլի. եա-խօտ պիր քէթթիւմ սաիրլէրի կիպի եէթիւկէ պիլմէյի արզուլէտիյի սը-րատա, քէթթիւմ օլմահան նէ տիւ-չիւնմէլի տիր. վէ եա տէ պիր ալիլ կէօղլէրինին ալըմասընը, վէրէմէ միւպթէլա օլան պիր ատէմ, եալընըզ սըհհէթինի տիւչիւնտիւլիւ թագտիր-տէ, սըհհէթի եօլունտա օլան նէ իս-

թէմէլի տիր. տէմէք օլուեօր քի, հէր սընըֆտա պուլունան ինսան իչուն, նէ արզունուն նէ տէ չալըչմագլըղըն ագըպէթի վար տըր, վէ հաեաթ լա-հաթսըղըգ, մէմաթ իսէ օ հալտէն գուրթուլմագլըգ տըր:

Պէջլէ իսէնէ էքիպ պիշմէք, նէ պիր շէյէ արզու էթմէք, նէ էվլէնմէք, իլլա սուի գասա իլէ պիր պիրիմիլի գըրըպ կէչիրմէք մի իճապ էտէր: Խայր խայր ճէնապը Խալիգի մութլագ պու ճիհանը պու եօլտա եարաթաը. անըն էվամիրի ճէլիլէսի, վէ մագասի-տի իլահիյէսի իիլաֆընտա հարաքէթ էտիպ տէ, պիր սիւրէթի զարիպէտէ մահլ օլմագտան իսէ, գիքը օլունան րահաթսըղըղըն մէհմա էմքէն թախ-ֆիֆի չարէսինի արամագ իգթիղա է-տէր քի, իշթէ անըն չարէյի հուսու-լու տա մէվզուի պահլըմըզ օլան իթ-թիհատը պէշէրիյէ տիր:

Ճինսի պէշէրին անասըրը արպաա ինտինտէ զաաֆիեթի պահլընա կէ-լինճէ, ինսան չօգ սըրալարտա պիր գարընճա մէրթէպէսինէ գատար թէ-նէզղիլ էտէր. մէսէլա գարընճալար քէնտինաֆագալարընը թէտարիք էթ-մէք իւզըէ, էյի հալալարտա սապահ-լարը էրքէն տավրանըպ, քէնտիլէրինի տախմա թէհլիքէեէ սալտըրմաճասընա չալըչըրլար. նիչուն քի պու չալըչմա-լարը էնասընտա, պաղիլէրի թարա-ֆընտան գաստէն, վէ քիմիսի թարա-ֆընտան գազան հէլաք վէ թէլէֆ օլուր օլտուգլարը մաալիւմ տիր:

Պու թէլէֆաթ տիկէր գարընճալար թարաֆընտան կէօրիւլտիլի հալտէ, պէքի պիր ճիւզի սօգուռուր իսէ պիլէ, եինէ չալըչմալարընա տէվամ էտէրլէր. վէլ հասըլ պիշարէլէր եու-

վալարընտան պինլէրճէ օլարադ խու-րուճ էթտիքլէրի հալտէ, պիր չօգ գատարը ալտէթ էտէմէզ պիր սիւ-րէթտէ եաչարլար. լաքին՝ հիչ օլմագ իսէ անլէրին մէսքէնլէրինտէ պիր սիւ-րինէթ, վէ իթթիհատ հիւքմ էտէր, վէ ճիւմէսի պիր եուվատա, վէ նա-ֆագալարը տախի պիր արատա օլտու-ղու հալտէ, տիրլիքիլիք, վէ եէքտի-կէրէ լիգապէթ պիլմէզլէր: Ջանն էթմէմ քի պիրիսի ճէսարէթ էթսին տէմէյէ, վէ իսպաթ էթմէյէ քի, գարընճալար հալը լիգապէթի ֆարգ էտէմէզ տէեու:

Մատամ քի հէր հայվան քէնտիսի-նէ վէրիլէն եէմի, եալընըզ եէմէք արզու էտէր. վէ հաթթա տուլիու-տու էն էտնա օլան սէֆիլ մէրքէպ տախի, քէնտի եէմինի սայըրսընա վէր-մէք իսթմէզ. արթըզ գարընճալա-րըն եաղմուր կէլմէզտէն պիրազ էվվէլ եուվալարընա կիտիպ կէլմէյի թէս-հիլ իչուն սըրա իլէ պիր պիրի արգա-սընա տիգիլմէլէրի, վէ տահա նէչէ հալլէրի, մէզքիւր լիգապէթի տէ ֆարգ էտէր օլտուգլարընը անտըրա-ճաղընտա չիւպհէ եօգ տուր:

Իմտի աճապա ճինսի ինսանըն հալ ու հարաքէթի, վէ եաչանըչընըն ճի-հէթի պունտան զիետտէ վէ նօգսան պիր շէյ մի տիր. հէր ինսան քէնտի խանէսինտէն պէրայի թիճարէթ վէ մէզղուլիեթ չըգար. իչլէրինտէն պա-ղիլէրինն զայ, թէլէֆ, վէ հէլաք է-տիլտիլի, վէ ազչամըսը սէլամէթ ալ-տէթ էտէմէտիքլէրի կէօրիւլիւր, վէ տուեուլուր իսէ, պիզէ իչիմիզտէն տուր օլաճագ պիր թէէսիլի օլա պի-լիւր մի. վէ գարընճալար, ինսանլար վէ պազէն տէ հայվանլար եիւզին-

տէն զայ վէ թէլէֆ օլտուգլարը կիւ-
պի , ինսանլարտան պաղիլէրինի տէ
եինէ ինսանլար , վէ պաղէն տախի
հայվանլար թէլէֆ էթմէտէ տէյիլ մի
տիր . վէ նէչէլէրիմիզ իտէ , տէնիզլէր
տէ , չէօլլէր տէ , տաղլարտա , վէ օլ-
մանլարտա , ֆուրթունատան , հարը-
տան , շիտտէթի շիթատան վէ ճանա-
վաղլարտան , պաղիլէրիմիզ իտէ . քէն-
տիլլինտէն , վէ նէչէլէր տախի ճի-
հէթ ճիհէթ մուգաթէլէ եիւլինտէն
զայ ու թէլէֆ օլմագտա տէյիլիմիզ :

Վէլ հասըլ ինսան զըտը , հարաքէ-
թի արզտան , եըլարըրմտան , սու
թուղեանընտան , եանկընտան , բուզի-
կեարտան , սօվուգտան , սըճագտան ,
ինսանտան վէ հայվանտան հէր տա-
զըզա իհթիրաղ էթմէյէ վէ տիրէ-
մէյէ թապի տէյիլ մի տիր . պաղար-
սըն . քի պաղիլէրիմիզ քէօր քէօթրիւմ ,
եարէլի , պէրէլի , աղաճա նօգտան ,
մէրիզ , վէ լէյլ ու նիհար ահ վահ
իչինտէ , վէ սըհհէթ ու իթթիրահաթ-
տան իւմիտիզ պիր հալ իլէ սիւրին-
մէքտէ , վէ նէչէլէրիմիզ իտէ , խիւտա
նէքէրտէ աճըղտան , սէֆիլլիքտէն ,
վէ հաապ էլ իճապ իւմիա . քէսիքիլին-
տէն զայպ վէ մահվ օլուպ կիթմէքտէ
տիրլէր :

Իշթէ ինսանըն տիւնեատա եաշա-
տըղը միւտտէթճէ , կէչիրտիլի էօ-
միւր , վէ անասըլը արպաա ինտինտէ
տէքքեար օլտն զաաֆլըլըղը , մուխ-
թասարէն պէեան օլունտու . պունլար
նաղարը արգգաթա ալընըր իտէ , պու
ալէմտէ ինսանտան տահա զաիֆիլլիքտէ
վէ տիրլէքսիլլիք իչինտէ եաշտեան
օլամեաճաղընը թէսլիմ էթմէմէք ,
միւմքին տէյիլ տիր :

(Դուստուռ պահուա)

ԹՕՓՐԱԳ ԵԷԵԼՆ ՎԱՀՇԻԼԷՐ

Պաղի գատընլարըն . քէմալը խահիշ
իլէ թօփրագ եէտիքլէրի կէօրիւլիւր .
պիր չաշնի վէ լէզէթ ալմագ իչոն
մու տուր . խայր՝ ծնլարտա տէյիլ եա-
լընըղ թօփրագ , քէօմիւր կէմիրէն-
լէր , վէ ափուճ ափուճ տէօյիլմիւշ
չիյ զահվէ եէեէնլէր տախի կէօրիւլ-
միւշ , վէ պու չէյ հէման համիլէլիք
հալինտէ վագը օլմագտա պուլուն-
մուշ տուր :

Պաղի տէ , սիւրէթի զարիպէտէ օ-
լարագ չօճուգլարըն թօփրագ եէմէ-
լէրինէնէ տէմէլի . գարըն տօյուրմագ ,
եախօտ անտէն պիր սէֆա տույմագ
մագոաաըլլա մի տըր , զանն էթմէմ .
պու տա սօղուլճան էլամէթի օլմալը
տըր , օ՝ միսիլլու չօճուգլարըն սօղուլ-
ճանը չըղարըլլարդ տա թօփրագ եէ-
մէտէն ֆէրսիլէթ էտէճէքլէրի մէէ-
մուլ տուր :

Էյ , վալ մը էօյլէ պիր ճինսի ինսան
քի , սըլֆի եաշամագ իչուն թօփրագ
եէմէտէ օլտուն . էլվէթ վար տըր ,
վէ Հումպուլթ նամ ճօղրաֆիա էհլինին
գալլինճէ , վահիլիէթի պէչէրիլէնին
էն էտնա մէրթէպէսինտէ պուլուն-
մագ , էօմիրն տէվամընը հայվանաթը
սաղիլիէ միսիլլու եալընըղ աղաճ մէյ-
վէլէրինէ միւնհասըր գըլմագ օլտու-
ղու հալտէ , աճապա պու եօլտա
թօփրագ եէեէլէք եաշտեանլարա նէ
տէեէճէք տիր :

Թօփրագ եէմէք միւթատընտա
պուլունան ինսանլար , ճէտիտ Գալէ-
թօնիտա , ճավատա , Կինէտէ , վէ
ֆէրուտա պուլունտուղու կիպի , Ա-
մէրիգանըն մանթագայը մահրուգա
ճիհէթլէրինտէ տախի չօգ վար տըր :

ԱՍԷՐԻԳԱԼԸ ՊԻՐ ՎԱՅՇԻ

ձիւմէտէն զիեառէ պու իշխիհա-
նըն սահիպլէրի, Կույսանանըն իչէրի-
լէրինտէ, վէ Օրէնօք հէհրինին քէնա-
րընտա մէսքիւն Օթթօմադ. աէնիլէն
ճինալէր տիր, հէհրին սուլարը չէրիլ-
աիքճէ պալըդ, թօսպաղա, վէ սաիր
սու հայվանաթը իլէ պէսլէնիրլէր.
վէ հէհր եիւքսէլիր, վէ ալճըլըդ գա-
պիլ օլամաղ աէրէճէեէ կէլիր իտէ,
օնտան սօնրա ըրմադ քէնարընըն պալ-
չըդ թօփրաղընտան էքլ էտէրլէր:

Պու թօփրաղը խամուր կիպի եու-
ղուրուպ, վէ սօմուն չէրլինտէ պիլի-
րէրէք ամպարլարընա վաղ էտէրլէր,
վէ իսթէտիրլէրի վաղըթ սուտա ըս-
լատարադ եէրլէր:

Չօդ տէփա տա թօփրադ սօմունա,

պալըդ վէ եախօտ սաիր սու պէ-
ճէրլէրինի գաթըդ էտէրլէր:

Իլի հիքմէթի թապլէյէ իլէ
թէպէյեիւն աէրէճէսինէ կէլիլ տիր
քի, պիր ճինս թօփրաղըն խամու-
րունտա օլան եափըչգանլըդ, վէ
եախօտ չայ վէ իրմադ քէնարլարըն-
տա պուլունան գաթը մէլէնք վէ
պալըդ իլինտէ պուլունան պու-
լաչգանլըդ, օ՛ էօղլէրէ միւշապիհ
տիր քի, անլէրտէ պէսլէնիլէր
գուվլէթի վար աըր, պու գալլին
սըհհէթինէ պիր չօդ հայվանաթ իլէ
պէրապէր, զիքր օլունան ինսանլա-
ըն թօփրադ եէեէրէք հաշաւա
պիլմէքտէ օլմալարը աէլալէթ էթ-
սէ ճաիլ տիր: Մա մօփիհի մէէքիւ-
լաթ ու մէշրուպաթըն, պաշըճա
միտէ ալըշմալընա միւնհաաըր օլ-
տուղու տա խաթըրաա սագընըլ-
մալը աըր:

ԳԱՅՍԷՐԻՅԷՆԻՆ ՍԹԻԳ ԳՕՃԱՊԱՇԸՐԸՐԸ

Եհսիւննի նիւսիսհսն հիվալ (սա. 111).

«Նէ հալ իտէ շիմաի օնլար կէլիլ կէչիլ՝
վուգուաթը մաղլիլէի սիւրիւպ կիթմէ-
տէն պիր ֆաիտէ չըդմաղ. օնու անճագ
հալը հալըրա իպրէթ ալմագ իչուն զիքր
էթմէլի տիր: Պիլ տէ կէչիլտէն իպրէթ
ալարագ պու կիւնիւն, վէ պունտան
էթթէսինին իճապընը աիւշիւնմէքտէ օլա-
լըմ, վէ շունուտա պիլէլիւ քի, չօդ տէ-
ֆա ինսանըն թէտպիրի, վէ ագլ ու
ֆիքրի տուրմուշ օլտուղու սըրատա,
թարաֆը Հագգտան էօլլէ պիր վուգու-
աթլար գուհուրեաֆիթ օլուր քի, օ՛ ի-
չին ալթ իւսթ օլմալընա սէպէլ օլուր:
Պու միսիլու չէլլէր նէչ՝ տէֆա սաիսի
ինսանըն գուրմուշ օլտուղու աիւլէնիլ-
րին պօղուլմալընա պատի օլուր օլտու-
ղունու պիլէսին. օնուն իչուն տէնիր քի

— քաղաքի քաղաքի պոզար — տեղում ,
պանա գալը իսկ , պիր տարալ մէսէլ տէ
— Պազի ֆէվգէ էլ ասէ վուգուաթլար ,
չարէսիլ վանն օլունան տէրտէրէ չարէ-
սալ օլուր — սէօզիւնիւ էթմէլի :

«Քիմ պիլիր իտի էվլաալմ սիզին վան-
քա կէլիպ տէ պէնիմ իլէ կէօրիւշէճէյինի-
զի , վէ պունտան սօնրա տահա նէ օլու-
ճադ տըր քիմ պիլիր , շիմսի պու գաաաար
իլէ իքթիֆա էտէլիմ , օ տէրէճէ եօր-
կունըլդ , վէ գալպ իզթիրապը իչինտէ
պիր տէ ույգուսուզըլդ էյի կէլիլդ .
գալընըլդ եաթաղընըլդ եաթընըլդ , վէ
քէնտինիզի սըգմանընըլդ . եարըն Մեծա-
ւոր Հայրա կէթիրտիյինիլ արիզէլէրի
թադաթիմ էտինիլ պէլա եօգ տուր . շիմ-
տիլիք սիլ քէնտի թարաֆընըլտան պիր
չէյ պիլտիրմէ եէրէք , միւմքին մէրթէպէ
անըն էֆքեարընը աննաեընըլդ , վէ էյէր
եարըն չէհրէ իեատէ էթմէք իսթէր ի-
տէ , կէլիլքէն եօլտա չէքտիյինիլ սէֆա-
լէթլէրին պէեանըլա , պիր գաչ կիւն
տիյնէնմէեէ միւհթաճ օլտուղունուղու
խապէր վէրէրէք գալմանա չալընըլդ , վէ
պէնիմ իլէ կէօրիւշիւեօր օլտուղունուղ-
տան պիր քիմսէ եէ սէրրիլտէ վէրմէ եինիլ ,
պէն եարըն կէճէ , վէ սաաթ պու կիւնքի
րատէլէրտէ կէլիր եինէ սէնի պուլուր ,
վէ իշտէն մալիւմաթ սալարադ տէրաինի-
զին պիր չարէսինի տիւշիւնիւրիւմ » տէ-
տի . վէ կէթտի :

Իսթիեարըն սէօզլէրի , Յովակիմին
գուլաղընա էօլէ խօշ կէլիլ քի , պիրտէն
պիրէ եիւրէյինին րահաթըլդա եիւզ
թուլթմաաընա պադարդճա , Ալլաճ թա-
րաֆընտան կէօնտէրիլմիլ պիր ինըզըր
տըր վանընտա պուլունուր . վէ գաչըլ գա-
չըլ կիթմէքտէ պուլունան ույգու իսէ ,
Մօրիէնին աֆիօն չիչէյինի գօգլաւըլ կի-
պի եալաշ եալաշ ալտէթ պիրլէ կէօզ-
լէրինի պիւրիւր իտի : Պինա պէրին եա-
թաղա եաթմաաը իլէ , պաչընտան կէչ-
մէքտէ օլան ֆէլաքէթին պիտաեթին-
տէն սէրու ղայալ էթմիլ օլտուղու թաթ-
լը ույգուեա կիրմէսի պիր օլտու :

ՕՆ ԻՔԻՆՃԻ ՊԱՊ

ՄԵԾԱՌՈՐ ՇԱՅՐԸՆ ՕՏԱՍԸ ՎԷ ՅՈՎԱԿԻՄԻՆ
ՀՈՒՋՈՒՐՈՒՆԱ ՋԸԳՄԱՍԸ

Առաջնորդ հազրէթլէրի , գափուսու
պիր այրը տարէ իչինտէ օլան , վէ սաղ
թարաֆընտան տարէնին հալիսինէ բէն-
չէրէլէրի , վէ օրթա եէրինտէ տախի ուղ-
րու քէմէրվարի օլարադ ալը իլէ տօն-
տուրուլմուլ պիր տէ փուխաւիսի պու-
լունան օտանըն սօլ թարաֆընըն քէօշ
սէրիլինէ գուրուլմուլ իտի :

Մէգքիւր փուխարինին իւզէրիտէ քէ-
զա ալը տօնտուրմա իլէ , փէք կիւզէլ
բէրվաղար , սալգըմար , վէ նէվ պէ նէվ
տօնանկըլար օլտուգտան պաչգա , ճիւմ-
լէսինին իւզէրինէ տախի , իքի քանաթ-
լարը կէրիլմիլ , վէ պաչը նիմ սիւրէթտէ
աչաղը էյիլմիլ պիր գարադուլ գօնտու-
րուլմուլ իտի :

Պու միւհթէրէմ Հայր սըրթընա գալը
տալալը սիեաճ խարէտէն օլտուղու հալ-
տէ , թիւլէրի արասընտա եուսուրթա
ղայալ օլուր պիր շուպա ճըլիւմաաը քիւրք
ալմըլ , վէ էլինի գըմըլտաթտըգճա , զիեա-
սը տէրունի օտաաա մէքիք աթաեօր
կիպի պուլունան , օրթաաը պըրլանթա-
լը , վէ էթրաֆը խուրտալը , վէ սէ-
քիք քէօշլի պիլգա եիւզիւնիւնիւ փար-
մաղընա թադմըլ . վէ տիլլէրինի իսէ ,
էթրաֆը սաչաղլը , օրթաաը գըրմըլ , վէ
բէրվաղը սարը բէնքիլ պիր իրէք վէլն-
սէեէ տօլաւըլ օլարադ , վէ վիւլարընըն
սիեաճ խարէ էօրթիւսիւնիւն եիւզիւ թա-
րաֆընը եօգարը գաթլաւմըլ պուլունա-
րադ աղամէթի գաթլիյէսինի պիր գաթ
տահա արթըրմադտա իտի :

Պունլարտան մախտա էօնիւնտէ պիր
ճէվիլ սանտըգճա օլուպ , իւզէրիտէ
պիր բիրեօլ պէլ սաաթըլ , պիր տէ չըն-
կըրտադ , վէ պիրիսի միւհթէվէրլի , տի-
կէրի միւնէլի օլարադ իքի առէտ տախի
ալթուն էնֆիլյէ թապադօլարը պուլուն-
մադտա , վէ քէմալը թէազգիւմ իլէ մէզ-
քիւր թապադօլարըն պազի պիրիսինի ,
վէ պազէն տախի տիկէրինի էլինէ ալա-

րագ, կեահ էյլէնճէ եափըպ, վէ կեահ տա եիւզիւյիւնիւ եալալըրտաթմագ նի- եէթիյլէ օ փարմաղընը թըգ թըգ փու- րարագ քէյֆլէրինի ալմագտա, վէ շէտէ սէշտէ աէ էնֆիյէլէրինտէն գուլլանմագ- տա խտի:

Կէլէլիմ՝ գօլթուգ թարաֆընտա օլան եասթըղըն իւզէրինէ իւսթ իւսթէ գօ- նուլմուշ, վէ կիւզէլ սիւրէթտէ, վէ էթ- րաֆը եալտըղը կիւսիւշ բէրվաղլար, վէ քէնարլարը իսէ եալտըղլար իլէ թէգելին գըլընմը իւշ առէտ քիթապ օլուպ, պուշարտան սիւրիսի Ռիէ թարիսինտէ մագաղաթ իւզէրինէ եազըլմը զաեթ նատիտէ պիր աթիգ նարեկ. տիկէրի 1660 թարիսինտէ Մատթէոս սարկաւագ մա- րիֆէթիյլէ Ամթէրտամտա պաստըրըլմը պիր Սաղմոս, վէ իւշիւնճիւսիւ իսէ վանք- տա եազըլմը, վէ սէլէֆտէն խալէֆէ եատիկեար հիւքմիւնտէ աէվր օլունմագ տա պուլլունմուշ պիր Նոր Կտակարան խտի:

(Մապասի սօնրա)

Թ Ե Շ Պ Ի Հ Ա Թ

Փանճարըն գօյու գըզարթըսը օ ճինս գըլմըղըլըգլարտան տըր քի, արսըղ վէ իհթիեաթսըղ առէմլէրին լէհճէսի անըն իլէ մանգուշ տուր:

Բահմէթ հիւզիւլ էթտիրմէտիյի հալտէ, կիւնէշին գիեաթընտան տա- խի ինսանը մահրում գըլմագ իւզրէ սէմաեը գապլսեան զամքին պու- լութլարըն եիւրէք սըգըճը հալի, գարա սէվտավի օլան խօտպինլէրին լէհճէսինտէ թէմամիյլէ կէօրիւլիւր:

Սու՝ տէրինիյինի սինէ սինէ ագ- մասը իլէ, վէ ինսան տախի ֆէսատը էֆքեարընը եէրէ պագմասը իլէ քէթմ էթմէք իսթէր:

ԼԱՓՕՆԻԱ ՎԷ ՇԱՖԱԳԸ ՇԷՄԱԼԻ

Լափօնիա էվրօպոնըն էն սօն շէմա- լի թարաֆընա տիւշէն պիր գըլթա օ- լուպ, օրատա գըշ մէվսիմինտէ կիւ- նէշին եէտի հաֆթա պիր տիւզիւյէ ուֆուգտան աշաղը տա, վէ եաղ մէվ- սիմինտէ իսէ, եէտի հաֆթա եօգա- ըրտա գալմասը ճիհէթիյլէ, եէտի հաֆթա կէճէ, վէ եէտի հաֆթա կիւնտիւզ օլուր:

Եէտի հաֆթա կէճէ օլմասընտա է- հալի մահիթապ, եըլտըղլար, վէ պա- զի տախի շաֆագը շէմալի, եախօտ էնվարը շէմալիյէ այտընըղը ալթըն- տա իչէրի իլէ մէշղուլ օլուրլար:

Պու գըլթա իքիեէ միւնգասըմ օ- լուպ, սիւլսանը Բուսիաեա, վէ սիւ- լիւսիւ Շուէտ Նորվէկիաեա թապի տիր:

Ատէմլէրի զաեթ սէֆիլ, պիշարէ, վէ շէհրլէրի օլմատըղընտան պիւ- թիւն մէսքէնլէրի պիրէր գարիյէ տիր. իչլէրինտէ պիր գըսմ տահա օլուպ, անլէր տէ խայմէնիշին գապիլէ տիրլէր:

Պու գըլթանըն շիթասը զաեթ շէ- տիտ, վէ գարը քէսրէթ իւզրէ օլտու- ղու ճիհէթլէ, խայմէնիշին թագըմը- նըն քիւլլիւ մալիք օլտուղու շէյ, ան- ճագ օ հէվալի տէ պուլլունան, վէ շէ- մալի կէյիք տէնիլէն հայվան օլուպ, պուշար իլէ գըզագ շէքտիրիլէր, տէրիսինտէն բուպա եափըպ կէյինիլ- լէր, էթինի եէրլէր, սիւտիւնիւ իչէր- լէր, վէ գուլլանաճագլարը հէր ճինս թէճէմիւլլաթը տախի պուշնուղլա- ընտան իմալ էտէրլէր:

Չատըրլարը տէօրթ շագ իւզէրինէ տիքիւմիշ, վէ իչէրիսինին հէր թարա- ֆընա իսէ, կէյիք փօսթու սէրիւմիշ օլուպ, եաղ գըշ մէսքէնլէրի խայմէ-

լէր, վէ եաթաղ, եասաղդ, վէ մին-
աերլէրի անճաղ զիրը օլունան փօս-
թաքիլէր տիր:

Օճաղլարը տախմա չատըրըն օրթա

պիր շէյ տիր կիպի մէմնուն օլըրլար:

Պուրատա վաղ օլունան ըէսիմոէ,
պուս սէֆիլ առէմլէրին խոյմէնիչին
զըմննաան պիր զարը դօճա իլէ չօ-

ԼԱՓՕՆԻՍԼԸ ԳԱՐԸ ԳՕՃԱ ԻԼԷ ԶՕՃՈՒԳԼԱՐԸ

եւրինաէ եանըպ, թիւթիւնիլիլա տէ
աէրէլինաէ օլըր իսէ տէ, չօգ տէֆա
թիւթիւն թըգանըպ չատըրըն իչինէ
եաեըլըր օլաուգու հալտէ, պի զայտ
պիր հալ իլէ իչինաէ օլմուրուրլար, վէ
տէ քէհաիլէրինի մուհաֆազա էտիճի

ճուղլարը, չատըրլարը, վէ պիր տէ
կէյիլէրի կէօրիւլըր, վէ իլթէ պիւ-
թիւն դապիլէնին հալլէրի, վէ մութա-
տըրլըֆ օլաուղլարը մալլէրի պուն-
տան էպարէթ տըր:

(Գուստուր պասեւնա)